

МАКЕДОНЦИТЕ ВО СВЕТОТ

"Ние не сме нови, ние сме антички Македонци, потекнуваме од Александар Македонски. Името ни е Македонија и никако поинаку. Ние не смееме да дозволиме да ни го сменат името. Им порачувам на македонските политичари - ако го смените името ќе ни ја промените целата историја и идентитетот. Тогаш попусти ќе бидат сите наши протести", вели Роберт Најдовски, Македонец од Австралија, кој ги следи стапките на неговиот татко Ицо Најдовски, македонски активист.

Пишува: Жаклина МИТЕВСКА

МЛАДИТЕ МАКЕДОНЦИ ВО АВ ЗА МАКЕДОНСКАТА КАУЗА

МАКЕДОНИЈА ЈА САКАМ
ОД МАЛИ НОЗЕ. МОЈОТ
ТАТКО НЕ ДОЗВОЛУВА
ДА НЕ ЗНАМ ОД КАДЕ
СЕ НАШИТЕ КОРЕНИ,
РОБЕРТ НАЈДОВСКИ

МАКЕДОНИЈА ЈА НОСАМ ГОРДЕАМ СО МАКЕДО

Мојот татко постојано ми раскажува за македонската историја, за македонскиот народ, дури и за македонскиот фудбал. Тој е главниот 'виновник' што јас, иако не сум роден во Македонија, ја носам оваа земја во срцето и се гордеам со мојот македонски идентитет. Секако и јас сакам да знам сè за Македонија и за Македонците", вели деветнаесетгодишниот Македонец Роберт Најдовски, роден во Мелбурн, Австралија.

Неговите родители потекнуваат од Македонија, а Роберт всушност е врска меѓу втората и третата генерација Македонци во Австралија. Тој ги следи стапките на неговиот татко Ицо Најдовски, долгогодишен активист на македонската заедница во Австралија. Иако Роберт дојде во Македонија, со желба заедно со татко му да ја промовираат книгата "Македонците во Викторија", таа не му беше остварена поради технички причини. Промоцијата на книгата беше одложена, односно беше промовирана дури откако Роберт, поради обврските на факултетот, мораше да се врати во Австралија. Замина од Македонија без да има можност пред македонската јавност да се промовира како млад автор, кој на петтиот

Осврнувајќи се на книгата "Македонците во Викторија", проф. д-р Васил Јотевски од Институтот за национална историја, истакна:

"Читајќи ја внимателно содржината на оваа значајна книга за нашата македонска емиграција во далечната Австралија, сам по себе ни се наметнува заклучокот дека Ицо Најдовски не е само хроничар на настаните поврзани со дејноста на Македонците во Австралија, туку тој е активен чинител во сите активности на тамошните Македонци на културно, духовно, црковно, спортско поле. Но, не само таму во Австралија, гледајќи ја книгата ние ќе забележиме дека тој е докажан македонски борец, претставник на сите Македонци, и на оние од Пирин, и на оние од Егеј или од Бело Море, и претставник на Пустец. Тој е и ваш претставник во Европа и во светот. На промоцијата на оваа книга во Скопје неколку пати беше истакнато дека ние Македонците како народ сме неуништливи и нè спредуваат со пирејот. Пред вас сакам да го повторам истото - да, ние Македонците сме неуништливи, а Ицо Најдовски е еден од ретките луѓе од оваа наша генерација која се бори за нашето име на меѓународно поле. Во Р Македонија се заговара референдум за нашето уставно име, но ние неколкумина научници од Институтот за национална историја сме против

МАКЕДОНЦИТЕ ОБЕДИНЕ
МАКЕДОНСКИОТ ИДЕНТИ

СТРАЛИЈА ДОКАЖАНИ БОРЦИ

ПО СТАПКИТЕ НА СВОЈОТ
ТАТКО, РОБЕРТ И ИЦО
НАЈДОВСКИ

континент работи за Македонија и за македонската кауза. Република Македонија, односно институциите во неа, не смееја да си дозволат такво нешто. Иако Роберт замина разочаран поради тоа што нашите институции не собраа сили да го запознаат, тој продолжува да работи за Македонија и за македонштината.

Инаку, Македонците во Австралија веќе се запознати со оваа книга, бидејќи минатата година таму беше промовирано нејзиното англиско издание, при што наиде на остри реакции кај тамошната грчка јавност.

Осврнувајќи се на книгата Роберт вели:

"Сè што знам за македонската историја и за тоа што за неа учевме во училиштето, го има во книгата. А во училиштето учевме за Александар Македонски, за Илинденското востание, за Гоце Делчев, за цар Самуил, односно ја изучивме целата македонска историја, дури учевме и за осамостојувањето на Република Македонија и за нејзиниот прв претседател. Во книгата се опфатени и Македонците во соседните земји на Република Македонија. Јас истовремено пишував и ги средував техничките работи околу нејзината подготовка. Минатата година бранев матурска тема за децата бегалци, при што го спомнав случајот со едно разделено семејство

ВО МОЕТО СРЦЕ И СЕ НСКИОТ ИДЕНТИТЕТ

ТИ ВО БОРБАТА ЗА
ТЕТ

одржувањето на таков референдум поврзан со нашето име, бидејќи нам никој не ни дава за право да решаваме за оние Македонци кои се надвор од Македонија, од Пирин, Егеј, Албанија и многубројната емиграција во Австралија, Канада, Америка и во европските држави.

Ицо Најдовски е докторант на Институтот за национална историја на тема "Македонскиот австралиски народен сојуз". Потекнува од с. Оптичари, Битолско, а со доаѓањето во Австралија се вклучува во македонското движење. На ова поле е активен и денес, за што сведочат неговите дела.

Говорејќи за своето потекло, тој вели:

"Гледајќи ве вас Македонците во Пустец, како работите на нивите, ме потсетувате на моето

село Оптичари и на моите соселани... Вие, Македонците во Албанија најсилно ги чувате македонскиот јазик и идентитет, но правата кои тука ги имате немаат еднаков реципроцитет со правата кои ги имаат Албанците во Република Македонија".

Меѓу гостите кои го посетија Пустец беше и Виктор Фридман, Американец, кој предава македонски јазик на Универзитетот во Чикаго и докажан борец за македонскиот идентитет. Тој вели дека асимилацијата во секоја држава е сложен процес, но најдобро е кога човек може да го зачува тоа што е наследство од минатото.

кое се сретнува дури по 55 години разделба. Ги расплакав оние пред кои го бранев матурскиот испит".

За промовирањето на книгата во Австралија, Роберт потенцира:

"Бев многу горд. На промоцијата имаше 250 луѓе. Тие сакаа да ја имаат оваа книга. Им раскажував за тоа дека Македонија ја сакам уште од мали нозе и дека мојот татко не дозволува да не знам од каде тој потекнува, односно за нашите македонски корени. Сè уште учам за Македонија и ќе продолжам да дејствувам во таа насока".

ДА ЈА НЕГУВАМЕ МАКЕДОНШТИНАТА

Роберт Најдовски воодушевува со неговиот интелект и со желбата да знае што повеќе за Македонија, но прашањето е дали во Мелбурн има и други такви млади Македонци кои размислуваат како него, односно на свој начин се борат за македонштината.

Одговорот на Роберт е:

"И има и нема. Претседателот на Советот на македонската заедница во Викторија е од помладата генерација. Сепак, постарите и помладите работат

МАКЕДОНЦИТЕ ВО СВЕТОТ

заедно. Се надевам дека еден ден ќе им се придружам".

Ова момче е долгогодишен играорец на КУД "Јане Сандански" од Мелбурн. Културно-уметничкото друштво ги негува игрите од Пиринско, Егејско, Мала Преспа. Значи, освен преку пишаниот збор, Роберт и практично, преку негување на игрите на нашинците во соседните земји на Македонија, ја докажува својата заинтересираност да се зачуваат традициите и ората на Македонците независно каде и да се. Му било голема чест кога неговото културно-уметничко друштво настапило на концертот на "Танец" во Мелбурн.

Роберт раскажува и дека за верските празници Велигден, Божиќ се организира македонска вечер за младите, на која се свири македонска музика. Младите Македонци заедно играат фудбал, се дружат во културно-уметничкото друштво, како и на училиште. Сепак, Роберт ги посочува и останатите пријатели кои не се Македонци, бидејќи Австралија е мултикултурна држава.

Кога станува збор за изучувањето на македонскиот јазик на петтиот континент, Роберт објаснува дека македонскиот јазик е воведен како предмет и е рамноправен со англискиот јазик. Се изучуваа четири часа секоја сабота, во училиште во кое се изучуваат и други јазици, кинески, шпански...

Според освоениите поени, Роберт бил најдобар студент по македонски јазик во Викторија, а од 36 јазици, кои се изучувале во училиштето, бил меѓу првите пет. Наградата му ја доделила тамошната министерка за образование.

"Македонски јазик - дополнува Најдовски - зборувам со македонските соученици. Татко ми едноставно не дозволува дома да се зборува на англиски јазик. Се согласувам, бидејќи во спротивно, ако го забораваме македонскиот јазик, ќе го забораваме и македонскиот идентитет".

Роберт е прва година на Правниот факултет на Универзитетот во Мелбурн и има желба да биде адвокат и да ги брани тамошните Македонци.

ДА ГИ ЗАЧУВАМЕ ЈАЗИКОТ И ИДЕНТИТЕТОТ

Ова е негова втора посета на Македонија. Воодушевен е што во Македонија имал можност да го види она што го учел во училиштето.

"Ја видов Самуиловата тврдина во Охрид, Калето во Скопје, гробот на Гоце Делчев во црквата 'Свети спас' во Скопје, Саат кулата во Битола. Во Крушево бев на Мечкин Камен..."

Раскажува и дека заедно со својот татко биле и во Солун, во Воден му се допаднале воденските водопади, но и

Книгата "Македонците во Викторија" од Ицо и Роберт Најдовски се осврнува на македонската борба за идентитет, во минатото и денес. Во неа не се опфатени само Македонците на петтиот континент, туку во неа е опфатена и борбата за македонската казуза на Македонците во соседните земји на Република Македонија. По промоцијата во Скопје, книга беше претставена во Пустец, Република Албанија, а тоа

литичка партија, Македонска Алијанса за Европска Интеграција е оставување на правата на Македонците во Албанија и нивно интегрирање во целиот општествен живот во Албанија. Освоивме едно градоначалничко место, а работиме и на наредните парламентарни избори во Албанија да добиеме и парламентарно место, односно да внесеме наш претставник во албанскиот Парламент. Во фаза сме на подготовки за одржување на првиот Конгрес на

**АМЕРИКАНЕЦОТ ВИКТОР ФРИДМАН,
МАКЕДОНСКИ АКТИВИСТ ВО ЧИКАГО,
ИГРА МАКЕДОНСКО ОРО ВО ПУСТЕЦ**

партијата, на кој ќе се изградат главните партиски инфраструктури. Секако приоритет е и насекаде да се изучува македонскиот јазик, бидејќи не се отворени училишта на мајчин јазик во средините каде концентрацијата на Македонци е поголема".

Михајло Апостолоски, директор

беше доволен мотив Македонците од Мала Преспа да проговорат за состојбата во која живеат и за проблемите со кои се соочуваат како малцинство во оваа наша соседна земја.

Ефтим Митревски, Македонец од Албанија, вели:

"Наша главна цел како на по-

на средното училиште "Двата покојника", Мала Преспа, вели дека во училиштето има 250 ученици во основно и во средно образование, но нивниот број се намалува. Поради тешките услови во кои живеат Македонците во Мала Преспа, повеќето се иселуваат во градовите и во соседните земји, како Македонија, Грција, Италија".

Егејското Море. Сепак, го издвојува и немилиот настан со грчките граничари.

"Татко ми му рече на граничарот дека одиме во Лерин, но тој се налути и ни рече дека тоа е Флорина. По пат нè запре уште една грчка полицајка, но пасошите ни ги врати друг полицаец, кој имаше македонско потекло, при што ни го покажа и патот за Лерин. Таму постарите знаеја македонски, но не и децата. И во Австралија, поради тоа што дома не зборуваат на македонски, многу Македонци го забораале својот јазик. Секако за тоа придонесуваат и тамошните медиуми кои се претежно на англиски јазик. За да го зачуваме идентитетот треба да го користиме македонскиот јазик", вели Роберт.

Од мали нозе ги следи стапките на неговиот татко, со кој присуствувал на сите протести за одбрана на македонштината.

"Учествував и на последниот протест во Мелбурн кога се собраа 30.000 Македонци. Се прашувам, зошто Грците сакаат да ни го сменат името, зошто таков непријателски однос од соседите? Еве пример, бев излезен со мојата сес-

тра и се запознавме со едно момче Грк. Долго разговаравме. Кога ме праша на која нација ѝ припаѓам и му реков дека сум Македонец, Гркот удри со шишето на маса и рече - не сакам Македонци. Зошто, ако е некој добар човек треба ли да биде важно на која нација ѝ припаѓа. Ние не смееме да дозволиме да ни го сменат името. Ние не сме нови, ние сме антички Македонци, потекнуваме од Александар Македонски. Името ни е Македонија и никако поинаку. Им порачувам на македонските политичари - ако го промените името ќе ни ја смените целата историја и идентитетот. Тогаш попусти ќе бидат сите наши протести", вели Роберт.

Му пречи тоа што во Македонија не се почитуваат законите, но и од тоа што претежно по кафеулињата се слуша не-македонска музика.

"Од четири песни - три не се македонски. Па, соседите ги присвојуваат нашите македонски песни. Кога минатиот пат бев во Грција таму ја свиреа песната 'Стани моме' на грчки јазик. Тоа многу ми пречеше", потенцира Роберт Најдовски.